

XV. RELIGIJA

VERA → širša opredelitev kot religija... verujemo lahko v več stvari

RELIGIJA (etimološko) → RELEGERE: ponovno brati

→ REELIGERE: ponovno izbrati

→ RELIGARE: privezati se

→ RELIGIO: strah božji, dvom, pobožnost

RELIGIJA

je organizirana celota verovanj, občutenj, simbolov, kulturnega delovanja in moralnih prepisov, navezanih na idejo o nadnaravnem

1. verska pripoved

○ pisna (v krščanstvu Biblija, islumu koRAN)

○ ustna (pridige)

2. verske dogme/resnice → V kršč.: apostolska veroispoved
z verskim dogmam se ukvarjajo teologija

3. verski obredi (maša, sv. zakrament)

4. verska simbolika (križ, kruh)

sveto/profano (vsakdanje) → vino in kruh

5. versko doživetje (osebno)

MAGIJA = trdi da imajo obredi, rituali.. nadnaravno moč... bila naj bi predhonica religije

Stične točke med magijo in religijo so : → prisotnost obredov

→ želja po vplivanju na dogodke v
objektivnem svetu

RAZLIKE:

RELIGIJA: človek ne more vplivati na nadnaravo

religiozen človek želi pridobiti naklonjenost višje sile

MAGIJA: človek deloma vpliva na nadnaravo

Obredi in rituali imajo nadnaravno moč

VRSTE RELIGIJSKIH ORGANIZACIJ

CERKEV :

- je močno organizirana verska skupnost
- član postaneš z rojstvom
- povezuje različne sloje in skupine
- hierarhična in birokratska org.
- Profesionalna duhovščina
- VRSTE: katoliška, protestanska, anglikanska, pravoslavna (Avtokefalna-srbska, maked. grška pravoslavna)

DENOMINACIJA:

- Manjša od cerkve
- Podpira obstoječo kulturo in druž. ureditev
- Sv. knjige se svobodneje interpretirajo
- Čl. Je predvsem iz višjega in sr. Druž. razreda
- Podtrditev pripadnosti je prostovoljna
- PRIMERI: metodisti, baptisti ...v ZDA

SEKTA:

- nima toliko pripadnikov kot cerkev
- nižja stopnja org.
- nespecializirani duhovniki
- temelji na prostovoljnem članstvu
- primer: Jehove priče...

KULT:

- je najnižja oblika organizacij
- je maloštevilna ustanova
- članstvo je prostovoljno

- pri kultu gre za čaščenje, slepo oboževanje

TIPI RELIGIJ

Tipologija po am.sociologu REECU McGEEJU:

ENOSTAVNI SUPERNATURALIZEM

Velja za manjše, predindustrijske družbe. Gre za poudarjanje MANE(sile), ki vpliva na življenje ljudi.

ANIMIZEM (ANIMA – duša)

- je verovanje v duhove in druga nadnaravna bitja
- ljudje verjamejo, da duhovi prebivajo v živalih, rastlinah, skalah, zvezdah
- **TOTEMIZEM** (Indijanci) - verujejo v živali

za totemizem je značilen tabu, pomeni prepoved ubijanja in uživanja totema (totem-žival

TEIZEM – verovanje v enega ali več boga

- **monoteizem** (krščanstvo, islam, judovstvo), verovanje v enega boga
- **politeizem** (Slovani, Grki, Rimljani, hinduizem, Egipčan) v več bogov

SISTEM ABSTRAKNIH IDEALOV (SAI)

- je skupno ime za **etične religije** : gre za ideale, ki niso konkretni in so morala, ki so v določeni družbi najvišje postavljena
- **primer:** budizem (ena izmed vej hinduizma – ne verujejo v boga)

Delitev religij :

1. ETINIČNE ALI NARODNE :srbska pravoslavna vera
2. UNIVERZALNE, SVETOVNE: islam, krščanstvo
3. CIVILNA RELIGIJA: gre za čiščenje nacionalnih simbolov (zastava, prazniki...)

FUNKCIJE RELIGIJE

a.) Psihološke funkcije religije :

- ☉ potreba po človekovi varnosti
- ☉ osmišlja čl. Življenje
- ☉ posameznika osrečuje

b.) Družbene Funkcije

1. INTEGRACIJSKA FUNKCIJA:

- poudarja jo funkcionalizem
- povezuje posameznike določene družbe prek manjših družb

2. SOCIALNO KONTROLNA FUNKCIJA

- gre za etnično funkcijo
- močno soci. Kontrolno funkcijo imata sta islam in krščanstvo

3. KOMPENZACIJSKA FUNKCIJA:

- v ospredju je marksistična teorija, ki poudarja, da religija s predstavami o onstranskem življenju nudi dopolnilo in nadomestek za tostransko neenakost

4. Vloga religije v procesu druž. sprememb

MAX WEBER: je analiziral vpliv protestantizma na uveljavljanje kapitalizma v z-Eu in ZDA. Ugotovill je da so se deli v katerem je prevladoval protestantizem razvijal hitreje, ker v ospredju postavlja človeka v DELO.

RELIGIJA DANES :

= značilna je SEKULARIZACIJA (proces, v katerem posvetni način življenja prevladuje nad religijskim)

Sekularizacija se začne pojavljati s prehodom iz tradicionalne v moderno družbo.

Povezana je z : □ industrializacijo družbe □urbanizacijo družbe

□ z uveljavljanjem znanosti in tehnike □ z laizacijo države

□ s politično modernizacijo

Sekularnost moderne države se kaže v:

1.upadanju cerkvene religioznosti

2.večji agronomnosti gl.družbenih institucij in področji nasproti cerkveni religiji

3.laičnost države

4.zmanjšana je vloga legitmiacijske in intergrativne funkcije religije

5.v družbi se spoštujeta verska svoboda in tolerantnost

Posledice sekularizacije:

☉ religija postaja osebna zadeva posameznika ☉pojavi se verki pluralizem

☉ upadanje cerkvene religioznosti ☉ spremembe v vernosti ljudi

☉večja svoboda posameznika napram cerkveni instituciji ☉manjše možnosti pritiska posamezne cer.

Revitalizacija religij

= prilagajanje religij novim razmeram

- ponovno so začeli verovat
- vzrok za to je razpad cerkvenega političnega sistema
- ljudje so iskali oporo v religiji